

Reportage från Riksstämmodagarna i Borlänge 24-25 maj 1997

Värd för dessa dagar var Tunabygdens Geologiska Förening med säte i Borlänge. Nog är den föreningen entusiastisk så det förslår. Vid upptakten på SARF, Sveriges Amatörgeologers Riksförbunds Riksstämmodagar utanför Geologiska Museet var där kl 9³⁰ redan full fart med Öppet Hus o mineraljaktsinformation förutom värdskapet för Riksstämman.

Vid träffen utanför museet utdelades också en trevlig program- o exkursionsguide ut framtagen av Tunabygdens Geol. Fören.

Allt nog deltagarna för stämman för till Falu gruva för nedstigning i turisdelen av gruvan samman med erfarna guider. Deltagarna kom att indelas i två grupper. Gruvbesöket i de gamla delarna är mer än intressant

Luften därnere är formligen fylld av händelser från gamla tider vare sig det är hårt arbete, prominenta besök av kungligheter etc. eller ond bråd död.

Tänk bara på den döde gruvdräng som påträffades sedan genomslag från Wrede schakt erhållits till Mårdskinnsfallet den andra december 1719.

En gruvdräng där sittande som såg ut som om han sov men befanns vara död. Otroligt märkligt, denna gruvdel hade inte varit öppen för åtkomst sedan raset 14 dagar före långfredagen 1677.

Mannen togs upp o kom bl.a. att igenkännas av en nu gammal gumma Margareta Olofsdotter som i honom igenkände sin försvunne fästman Mats Israelsson, Fetmats kallad.

Det var nu 42 år mellan den döde fästmannen o hans forna fästmö, så möttes de han ungdomligt bevarad o hon tyngd av åldern krokig o grå. Detta gav upphov till mycken romantisk poesi o prosa. Förtimringarna i schakten o de gamla bergsrummen tillsammans med tillmakningseldarna ger en antydning om de väldiga ved- o timmermassor som åtgått.

Här låg en gång världens högsta träbyggnad, förtimringen i Creutz schakt med 208 meter.

Tyvänn rasade över 100 meter av den vintern 1995-96 på grund av ismassor.

Den som vill läsa mera om Falu gruva kan bl.a. på biblioteket söka få låna Karl-Eriks Forslunds bok om Falu gruva o Stora Kopparbergs Bergslag eller Sten Lindroths bok Gruvbrytning o kopparhantering vid Stora Kopparberget.

Förutom gruvbesöket hölls ett föredrag av gruvgeolog Stina Danielsson tidigare gruvgeolog just här i Falu gruva. Där förmedlades ytterligare historik o kunskap om Falu gruvans geologi o mineralogi grundat på data från både nutid o gången tid.

Även Gruvmuseet kunde till viss del beskådas. Nu hade vi kommit till middagstid o det var dags att inta läsk eller lättöl tillsammans med korv- o ostsmörgåsar i riklig mängd iordninggjorda av Tunabygdens medlemmar samt bekostat av föreningen. Vi få buga oss ännu en gång o fler gånger blev det.

Vid 13⁰⁰-tiden var det dags att dra på exkursion till Näverbergs- o Skyttgruvorna en bit utanför Falun. Vädret var fortfarande soligt o fint o kom så att bestå både för resten av dagen fast natten blev kylig.

Parkering vid Näverberg samt en kortare skogspromenad så var man framme vid Skyttgruvan. Mineralen vid dessa gruvor är till stor del desamma som vid Falu gruva. Den brutna malmstocken torde utgöra en "svans" av Falu gruvans malmgeologi.

Gruvorna ha här brutits på blyglans, kopparkis samt till största delen på silverrikt zinkblände. Det omgivande skarnet var amfibol med tremolit som huvudmineral alltsammans liggande i en kalksten.

I Näverbergsgruvan låg kopparmalmsförekomsten i en cordieritrik bergart. Ett av de mera sökta mineralen i dessa gruvor är gahnit (zinkspinell) som mera sällsynt även kan förekomma som kristall

Under det relativt korta besöket gjordes troligen endast ett fynd av zinkspinell träffande nog av Frieda Lubkowitz ordförande i föreningen Spinellen. Det gäller kanske att ha rätt namn på föreningen.

Guider vid gruvorna var Emil Gregori o Peter Harström. För Sarf-styrelsens ledamöter blev det rask reträtt härifrån för styrelsemöte i Högskolan.

Övriga medlemmar kunde ta det mera i lugn o ro. Riksstämmans turer i detalj finns att läsa i protokollet.

Sarf ordförande från dess första uppträdande på marknaden Rolf Lindén har på egen begäran o vädjan lämnat oss varför vi tacka honom för hans många förtjänstfulla år. En blomma o en fin mineralbok överlämnades till honom vid den avslutande middagen.

Ny ordförande blev före vice ordföranden Holger Buentke hemmahörande i Lugnås Mariestad. Vidare föredrogs bl.a. arbetet Fyndortsbeskrivningar o diskett upptagande samma arbete kunde kvitteras ut av medlemsföreningarna att fritt förfoga i sitt vidare arbete.

PC-atlasens Wolter Arnberg demonstrerade hur fyndortsbeskrivningarna arbetar samman med denna atlas.

Antti Hulterström Internets vapendragare höll ett insiktsfullt o entusiastiskt föredrag om detsamma. Vid den efterföljande middagen kl. 19⁰⁰ som bestod av kallskuret kött i olika former såsom rökt, rostbiff etc. dekorativt flankerat av grönsaker, exotiska frukter etc. samt potatissallad. Mycket gott o rikligt tilltaget för ett mycket facilt pris. Ett förträffligt arrangemang av Tunabygdens Geol. Förening.

Ett särskilt tack o skål riktades till hedervärde vinsponsorn Lennart Werner (som tyvärr ej var närvarande) men ändå bekostade kvällens vin Ett gott vin utvalt av vinkännare Rolf som har många strängar på sin lyra.

Som tidigare sagts så avtackades Rolf under denna middag med blomma o förut nämnda bok.

Han blev också under stämman vald till Hedersordförande i Sarf-styrelsen.

Kvällen försiggick under social o trevlig samvaro där kontakter knöts o vackra fynd diskuterades etc.

På söndagen åter möjlighet att bese Tunabygdens fina museum med vackra samlingar av mineral o fossil o sist men inte minst samlingen av porfyrier. Samling kl. 10⁰⁰ för de som så önskade att delta i exkursionen till Solberga grustag där Dalarnas bergartsgeologi till stor del är samlad.

En del långväga deltagare föredrog att starta hemfärden i lugn o ro.

O så var stämman över för denna gång o i med detta lades den till tidigare lyckade stämmoträffar.

Vintrosa den 29 maj 1997

Tore Steen Sekr. Sarf.

Årets höjdpunkt! XIV:e Internationella Mineral- och Stenmässan

i Västerås, 4 - 5 oktober.

Byte och försäljning av mineral, smycken och slipade stenar mm.

Fri parkering. Fritt inträde. Servering.

Vägvisning från E18 (Rocklundamotet) i Västerås.

Packa in familj och vänner i bilen och kom hit.

För mera info kontakta: Lennart Öhman, Högviltsvägen 3, S-722 42 Västerås

eller Hans Palm (+46) 21 30 33 33

